

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีครอบครัว

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มีหลักการสำคัญในการพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัวนั้นว่า ไม่ว่าจะการพิจารณาคดีจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ตกลงหรือประนีประนอมกัน โดยคำนึงถึงความสงบสุข การอยู่ร่วมกันในครอบครัว และในคดีครอบครัวที่มีข้อพิพาท ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อไกล่เกลี่ยให้คู่ความในคดีครอบครัวได้ประนีประนอมกัน และถ้าในคดีครอบครัวนั้น ผู้เยาว์มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียให้ศาลคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เยาว์เป็นสำคัญ ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงมีภารกิจสำคัญในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับคดีครอบครัว กล่าวคือ คดีที่ฟ้องหรือร้องต่อศาล หรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับผู้เยาว์หรือครอบครัวแล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องบังคับตามประมวลแพ่งและพาณิชย์ (บรรพ ๕) เช่น คดีเกี่ยวกับการสมรส สิทธิและหน้าที่ หรือความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา บิดามารดา และบุตร หรือ คดีเกี่ยวกับสถานะและความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับครอบครัวหรือส่วนได้เสียของผู้เยาว์

การไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว คืออะไร

การไกล่เกลี่ยหรือการประนีประนอมคดีครอบครัว คือ การยุติหรือระงับข้อพิพาทในคดีครอบครัวระหว่างสามีภริยาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้วยความตกลงหรือยินยอมของคู่ความเอง โดยมีผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวเป็นคนกลางช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะหาทางออกในการยุติหรือระงับข้อพิพาท

คดีครอบครัวคืออะไร

คดีครอบครัว หมายถึง คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใดๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์หรือครอบครัว ซึ่งจะต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีครอบครัว

คดีครอบครัวที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ เช่น คดีที่เกี่ยวกับการฟ้องหย่า การแบ่งสินสมรส เรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู อำนาจปกครองบุตร การเรียกค่าทดแทนหรือเรียกค่าเลี้ยงชีพ (เพราะเหตุแห่งการหย่า) หรือขอให้รับเด็กเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น

ประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว

การไกล่เกลี่ยในคดีครอบครัวมีประโยชน์อย่างมากต่อคู่พิพาทและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งพอจะแยกได้ดังนี้

ประโยชน์ของคู่พิพาท

๑. **ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย** โดยคดีจะยุติด้วยความรวดเร็ว และไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ในการไกล่เกลี่ย

๒. **คู่ความจะยังคงความสัมพันธ์อันดีต่อกันต่อไปได้** สามีภริยาอาจปรับความเข้าใจ กลับคืนดีและสามารถอยู่ร่วมกันต่อไปได้ หรือ หากไม่อาจกลับคืนดีอยู่ร่วมกันได้ ก็สามารถแยกทางกัน โดยสันติ

๓. **คู่ความทุกฝ่ายพึงพอใจในข้อยุติของคดี** เนื่องจากเป็นข้อยุติที่ได้มาจากความสมัครใจ หรือการเจรจาร่วมกัน เช่น การตกลงในการเลี้ยงดูบุตร การใช้อำนาจการปกครองบุตร การได้พบบุตร การจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูที่เหมาะสม การแบ่งสินสมรสที่เป็นธรรม หรือการจ่ายค่าทดแทนหรือ ค่าใช้จ่ายจำเป็นในการเลี้ยงชีพที่พึงพอใจทั้งสองฝ่าย เป็นต้น

ประโยชน์ของบุตร

๑. บุตรได้อยู่กับบิดามารดา มีความอบอุ่น ไม่ว่าแห้ว
๒. บุตรได้อยู่ในความปกครอง ของบิดาหรือมารดา ได้รับความห่วงใยเอาใจได้เติบโต เป็นพลเมืองดี
๓. บุตรได้รับการรับรองว่าเป็นบุตรตามกฎหมาย
๔. บุตรได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย
๕. บุตรได้รับการศึกษาเล่าเรียนที่ดีและเหมาะสม
๖. บุตรได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดู
๗. บุตรไม่ถูกทอดทิ้งหรือไม่ถูกกระทำทารุณกรรม

ฯลฯ

ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวคือใคร

ผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว คือ บุคคลภายนอกที่มีพื้นความรู้และคุณสมบัติ และผ่านการอบรมและการฝึกปฏิบัติ ในเนื้อหาวิชาความรู้เบื้องต้นกฎหมายครอบครัว หลักการพิจารณาคดีครอบครัว บทบาทของศาลเยาวชนและครอบครัว เทคนิคและวิธีการไกล่เกลี่ยในคดีครอบครัว จิตวิทยาในการให้คำปรึกษาคดีครอบครัวและสาเหตุความรุนแรงในครอบครัว การปรับปรุงความสัมพันธ์ในครอบครัว จริยธรรมผู้ประนีประนอม ตามมาตรฐานการประเมินที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางกำหนด และศาลเยาวชนและครอบครัวได้รับจดทะเบียนไว้ในทะเบียนผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว เพื่อทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยคดีครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว และคดีความรุนแรงในครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว โดยทะเบียนดังกล่าวจะสิ้นผลลงเมื่อครบสามปี นับแต่วันจัดทำทะเบียนผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

บทบาทของผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

ผู้ประนีประนอมเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก การประนีประนอม และควบคุมกระบวนการไกล่เกลี่ย เป็นคนกลาง ช่วยเหลือคู่พิพาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง นำเสนอ หรือเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การหาทางออกที่เหมาะสม การทำความเข้าใจและปรับมุมมองของคู่พิพาทเกี่ยวกับปัญหาไมใช่ยึดติดกับมุมมองของตนฝ่ายเดียว แต่เป็นการปรับเพื่อมองปัญหาร่วมกัน เพื่อให้คู่ความสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง บนพื้นฐานของข้อมูลที่เพียงพอ โดยผู้ประนีประนอมไม่มีอำนาจหน้าที่ใดๆ ในการตัดสินหรือชี้ขาดข้อพิพาท

“ไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว แก้ไขความขัดแย้ง ครอบครัวเป็สุข”